

АВДІЄВСЬКИЙ А. Т.

ОРГАНІЗАТОР, МУЗИКАНТ, ДИПЛОМАТ

Київська хорова школа взагалі надзвичайно плідна і знаменита в історії української музичної культури. Я належу до одеської школи, моїм педагогом і наставником був видатний хоровий диригент, церковний регент Костянтин Пігров. Я закінчив Одеську консерваторію 1958 року і мав велику честь співати в хорі під його орудою, працювати в школі, займатись викладацькою діяльністю. Але головне, що прищепив мені мій Маестро, – це любов до хорової культури, уміння сприймати її такою, якою вона є, відзначати її фольклорні джерела й обов'язково їх не замулювати, а вибирати оті золоті зернятка, які наповнюють професійну музику. Ще великий М. Глінка говорив, що народ створює музику, а ми, композитори, лише здійснюємо аранжування. Тому я вважаю таким логічним свій перехід від музики класичної, якої я навчався в консерваторії, до народної хорової, якій я присвятив усе своє життя, очолюючи провідний мистецький колектив – Національний заслужений академічний український народний хор України імені Григорія Верьовки – з березня 1966 року – 50 років. За цей час я побував у багатьох хорах, працював і в черкаському хорі, створив хор «Льонок» у Житомирі. Потім прийшов після мене Іван Сльота, який до кінця життя керував ним, і тепер колектив носить його ім'я. А коли я переїхав до Києва, то чомусь саме мене обрав Григорій Гурійович Верьовка на таку відповідальну посаду у цей славетний колектив.

Я працював після Григорія Верьовки. Це унікальний музикант, людина, яка віддала все своє життя хоровій культурі. Він – академіст, очолював кафедру хорового диригування в Київській консерваторії, саме йому уряд доручив 1943 року, коли ще не був звільнений Київ, створити в Харкові хор, який потім став носити ім'я Григорія Верьовки. Я плавно, натхненно, з великою любов'ю прийшов у київську хорову школу, у якій мені довелося працювати все життя, і тут я зустрів на своєму творчому шляху цікаву, неординарну людину, яка любить не себе в мистецтві, а мистецтво в собі. Ці якості бувають дуже рідко серед діячів культури і мистецтва. Такою особистістю є Володимир Іванович Рожок.

Спочатку я знав його на керівних посадах, коли він працював в апараті ЦК, потім заступником міністра культури, очолював гуманітарне управління Адміністрації Президента України, і весь час він займався мистецькими проблемами – не просто керував культурою чи мистецтвом, а допомагав, сприяв, дуже детально вникав у всі подробиці складної архітекτονіки життя музичного колективу. Якщо взяти, наприклад,

такий складний організм, як Національний заслужений академічний народний хор України імені Г. Верьовки, – тут є і студії, і репетиторії, тут працюють видатні майстри різних поколінь. Так от, Володимир Іванович завдяки своїй толерантності, музичній обдарованості, сільській людяності, поважливості (а в селі люди привітні, співчутливі – і йому притаманні такі риси), він приніс їх і в культуру, і в колективи. Він усіх завжди вислуховував, вникав у чужі проблеми, чим мені дуже запам'ятався. Спочатку я ставився до нього просто як до чиновника, але потім, коли побачив його керівником хору хлопчиків Київської десятирічки, який щороку показував різні програми з оркестрами, – це були і великі полотна, такі як «Реквієм» Г. Форте, частини з різних опер. З цим колективом Володимир Іванович багато виїздив за кордон, переміг на трьох міжнародних конкурсах у Швейцарії, Іспанії. Я почав до нього ставитись уже не як до чиновника, а як до людини, яка серцем і душею прикипіла до музичної культури і її хорового крила. Він розкривався як прекрасний організатор – був учасником і членом журі багатьох міжнародних конкурсів. Пізніше я дізнався, що він з успіхом захистив кандидатську, а потім і докторську дисертацію про творчість мого хорошого друга, видатного диригента ХХ століття Стефана Турчака. Я переглянув цю роботу спочатку, так би мовити, похапцем, поспішаючи, уже після смерті Стефана Васильовича. Але вчитавшись, зрозумів справжню глибину цієї книги – так детально було проаналізовано унікальний диригентський почерк славетного Маестро України, зокрема твори, особливо новітні, такі як балети «Ольга» і «Прометей» Є. Станковича, опера «Мамаї» В. Губаренка. Трактатування музики показував геніальний С. Турчак. І саме Володимир Іванович зумів відчутти отой нерв, який керував С. Турчаком у роботі над партитурою. Він не просто механічно диригував, а вникав у кожную ноту, кожную складову, він був справді керманичем оперної вистави, і всі вони автоматично ставали яскравими подіями культурного життя столиці. Візьмемо хоча б «Тараса Бульбу» (постановка 1982 року), «Пікову даму» чи «Євгенія Онєгіна». Тоді я вже зрозумів, що переді мною не лише порядна людина, високоосвічений, толерантний музикант, грамотний митець, а вчений, диригент, людина, яка може оцінити логічно, дати поштовх молоді.

Володимира Івановича я почав поважати ще більше, коли дізнався, що він розкривається ще й як дипломат – у Москві на дипломатичній службі, де він блискуче підготував 26 міждержавних угод, підписаних між Україною і Росією. Це були дуже важливі угоди про розвиток культури і мистецтва, про українську діаспору в Росії, про пенсійне забезпечення – і це все були ініціативи музиканта-хормейстера Володимира Рожка. Я взагалі став до нього ставитися з великим пієтетом, повагою, бо зрозумів, що переді мною унікальна постать. Таких людей буває мало в мистецтві, бо коли людина керує колективом чи вона прекрасний диригент, здебільшого, це люди самі в собі, вони не розкриваються перед іншими людьми, творять мистецтво і все. А людина, яка ще й має організаторський дар, уміє вирішувати нагальні проблеми, займається прогнозуванням, а головне – доводить до логічного завершення всі свої проекти – це дається не кожному. Серед отаких мільйонів я бачу тільки Володимира Івановича. І тому я з великою повагою і натхненням почав ставитись до нього, коли він повернувся з Москви, з дипломатичної роботи, і переміг у виборах на посаду ректора Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського – це була велика перемога, це був тріумф організатора, музиканта, дипломата, який переконав усіх, що він може повести за собою цей славетний колектив, і мені випала велика честь бути головою Наглядової ради Академії і цього колективу.

Я вже 12 років очолюю Наглядову раду, і мене Володимир Іванович запрошує на всі заходи у НМАУ ім. П. І. Чайковського. Мені дуже приємно бути професором кафедри хорového диригування Академії, завжди радий зустрічі з керівником і наставником цього славетного мистецького колективу. Коли 2011 року колектив переобирав В. Рожка на посаду ректора, який пропрацював дуже успішно сім років, провів акредитацію на 10-річний термін буквально модернізував мистецьку освіту у виші, повів за собою колектив і колектив у нього повірив. І стовідсоткова підтримка на виборах ректора шляхом таємного голосування є свідченням його високого авторитету, людяності, порядності і професіоналізму. Я ще раз наголошую на тому, що мені випала велика честь очолювати Наглядову раду.

Ми обрали Володимира Івановича секретарем Всеукраїнської музичної спілки, і він виявляє великі здібності. Він завжди чесний, відвертий, називає речі своїми іменами. Якщо є певна проблема, то він обов'язково прагне її вирішити. Тому ми спільно, секретаріат Спілки разом із Національною музичною академією, вирішуємо ці проблеми. Те, що його обрали одностайно членом-кореспондентом Національної академії мистецтв України 2013 року, є свідченням безперечного авторитету, великого наукового потенціалу цієї яскравої, неординарної особистості. Я гадаю, що у нього попереду ще багато цікавих, яскравих моментів у житті. Він керує мистецьким колективом номер один у державі, і ми віримо, що наша справа буде завжди перемагати. Ми доможемося у плані модернізації, реорганізації музичної освіти, досягнемо висот, бо прагнемо не викинути все, напрацьоване десятиліттями, а підтримати, показати з іншого боку і розкрити величезний потенціал музичної культури. У цьому наш безперечний успіх у світовому співтоваристві.